

Klasa 7

1. Środowisko przyrodnicze Polski

dopuszczający

- ✓ podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- ✓ podaje całkowitą powierzchnię Polski
- ✓ wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie
- ✓ wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: plejstocen, holocen
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu rzeźba polodowcowa (glacjalna)
- ✓ wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- ✓ wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie
- ✓ wymienia główne rodzaje skał
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny
- ✓ wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego
- ✓ podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski
- ✓ wymienia elementy klimatu
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu średnia dobowa temperatura powietrza
- ✓ wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce
- ✓ określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu przepływ
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowate
- ✓ wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna
- ✓ wymienia przyczyny powodzi w Polsce
- ✓ określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego
- ✓ wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny
- ✓ omawia linię brzegową Bałtyku
- ✓ podaje główne cechy fizyczne Bałtyku
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe
- ✓ wymienia typy gleb w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu lesistość
- ✓ wymienia różne rodzaje lasów w Polsce
- ✓ wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- ✓ wskazuje parki narodowe na mapie Polski

dostateczny

- ✓ omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- ✓ opisuje granicę między Europą a Azją
- ✓ na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy
- ✓ odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy
- ✓ wskazuje na mapie przebieg granic Polski
- ✓ omawia proces powstawania gór
- ✓ wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce
- ✓ wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce
- ✓ omawia zlodowacenia na obszarze Polski
- ✓ opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe
- ✓ porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy
- ✓ dokonuje podziału surowców mineralnych
- ✓ podaje cechy klimatu Polski
- ✓ podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- ✓ opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- ✓ rozpoznaje typy ujść rzecznych
- ✓ opisuje zjawisko powodzi
- ✓ wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią
- ✓ wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych
- ✓ omawia wielkość i głębokość Bałtyku
- ✓ charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata
- ✓ opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku
- ✓ opisuje wybrane typy gleb w Polsce
- ✓ przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski
- ✓ omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski
- ✓ omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce
- ✓ podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu
- ✓ charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce

dobry

- ✓ oblicza rozciągłość południkową
- ✓ oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski
- ✓ opisuje dzieje Ziemi
- ✓ wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny
- ✓ charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy
- ✓ opisuje cechy różnych typów genetycznych gór
- ✓ przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata
- ✓ charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski
- ✓ omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski
- ✓ opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- ✓ omawia warunki klimatyczne w Europie
- ✓ charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce
- ✓ omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce
- ✓ odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów
- ✓ wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce
- ✓ wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry
- ✓ opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry
- ✓ wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce
- ✓ określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników
- ✓ charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku
- ✓ omawia powstawanie gleby
- ✓ wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych
- ✓ omawia funkcje lasów
- ✓ omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce
- ✓ ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego

bardzo dobry

- ✓ rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski
- ✓ charakteryzuje jednostki geologiczne Polski

- ✓ wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze
- ✓ przedstawia proces powstawania lodowców
- ✓ wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski
- ✓ przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski
- ✓ rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski
- ✓ podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce
- ✓ opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski
- ✓ opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce
- ✓ omawia ważniejsze typy jezior w Polsce
- ✓ analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej
- ✓ omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki
- ✓ omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku
- ✓ omawia procesy i czynniki glebotwórcze
- ✓ opisuje typy lasów w Polsce
- ✓ opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski

celujący

- ✓ wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy
- ✓ wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- ✓ wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- ✓ opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze
- ✓ wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę
- ✓ ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce
- ✓ omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce
- ✓ wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego
- ✓ ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce
- ✓ podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego
- ✓ planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody

2. Ludność i urbanizacja w Polsce

dopuszczający

- ✓ wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską
- ✓ wskazuje na mapie administracyjnej poszczególne województwa i ich stolice
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny
- ✓ wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: piramida płci i wieku, średnia długość życia
- ✓ odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu gęstość zaludnienia
- ✓ wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu migracje wewnętrznych
- ✓ wymienia przyczyny migracji wewnętrznych
- ✓ odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski
- ✓ wymienia główne skupiska Polonii
- ✓ wymienia mniejszości narodowe w Polsce
- ✓ wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo
- ✓ odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki
- ✓ odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)
- ✓ wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie
- ✓ wymienia funkcje miast
- ✓ odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy
- ✓ wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich
- ✓ wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast

dostateczny

- ✓ wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich
- ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej
- ✓ omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018

- ✓ omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego
- ✓ omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw
- ✓ wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku
- ✓ wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce
- ✓ omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce
- ✓ podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce
- ✓ wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce
- ✓ określa kierunki napływu imigrantów do Polski
- ✓ wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności
- ✓ charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce
- ✓ podaje przyczyny bezrobocia w Polsce
- ✓ porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych
- ✓ podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce
- ✓ podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce
- ✓ wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady
- ✓ wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a policentryczną
- ✓ omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich

dobry

- ✓ omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.
- ✓ oblicza współczynnik przyrostu naturalnego
- ✓ podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce
- ✓ omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce
- ✓ porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych
- ✓ oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski
- ✓ opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce
- ✓ opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce
- ✓ porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach
- ✓ omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce
- ✓ wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności
- ✓ analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- ✓ porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich

- ✓ określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach
- ✓ porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich
- ✓ charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce
- ✓ omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce
- ✓ porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy
- ✓ analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce
- ✓ omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy

bardzo dobry

- ✓ omawia podział administracyjny Polski
- ✓ omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy
- ✓ omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku
- ✓ omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski
- ✓ oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce
- ✓ charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce
- ✓ wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich
- ✓ omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce
- ✓ przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy
- ✓ omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w województwach

- ✓ analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych
- ✓ omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji
- ✓ omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy
- ✓ określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy

celujący

- ✓ analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski
- ✓ analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego
- ✓ analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce
- ✓ ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie
- ✓ ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich
- ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce
- ✓ analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce
- ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej
- ✓ identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich

3. Rolnictwo i przemysł w Polsce

dopuszczający

- ✓ wymienia funkcje rolnictwa
- ✓ wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce
- ✓ wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: plon, zbiór, areal
- ✓ wymienia główne uprawy w Polsce
- ✓ wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: chów, pogłowie
- ✓ wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce
- ✓ wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich
- ✓ dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy
- ✓ wymienia funkcje przemysłu
- ✓ wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej
- ✓ wymienia źródła energii
- ✓ wymienia typy elektrowni
- ✓ wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce
- ✓ wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim
- ✓ wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie
- ✓ wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego
- ✓ podaje przyczyny kwaśnych opadów

dostateczny

- ✓ opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce
- ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce
- ✓ przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce
- ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce
- ✓ wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce
- ✓ przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce
- ✓ wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce
- ✓ omawia cechy polskiego przemysłu
- ✓ wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski
- ✓ omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim
- ✓ lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłe, wodne i niekonwencjonalne
- ✓ opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
- ✓ podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim

- ✓ opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich
- ✓ omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła

dobry

- ✓ przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- ✓ charakteryzuje regiony rolnicze najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce
- ✓ przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy
- ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce
- ✓ przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- ✓ opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce
- ✓ omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem
- ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy
- ✓ wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim
- ✓ opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich
- ✓ opisuje strukturę połowów ryb w Polsce
- ✓ charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska
- ✓ wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych

bardzo dobry

- ✓ omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce
- ✓ charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce
- ✓ porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy
- ✓ porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy
- ✓ omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej
- ✓ analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu
- ✓ opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej

- ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce
- ✓ wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii
- ✓ analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem
- ✓ określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
- ✓ omawia rozwój przemysłu stoczniowego w Polsce
- ✓ analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych
- ✓ omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego

celujący

- ✓ przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej
- ✓ dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny
- ✓ wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju
- ✓ analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki
- ✓ przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
- ✓ ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego

4. Usługi w Polsce

dopuszczający

- ✓ podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu komunikacja
- ✓ wyróżnia rodzaje transportu w Polsce
- ✓ wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze
- ✓ wyróżnia rodzaje łączności
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: centra logistyczne, spedycja
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: eksport, import, bilans handlu zagranicznego
- ✓ wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski
- ✓ wyjaśnia terminy: turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna
- ✓ wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie
- ✓ wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski

dostateczny

- ✓ omawia zróżnicowanie usług w Polsce
- ✓ omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce
- ✓ omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce
- ✓ omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce
- ✓ omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej
- ✓ omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych
- ✓ wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym
- ✓ wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego
- ✓ omawia czynniki rozwoju turystyki
- ✓ wymienia polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO i wskazuje je na mapie

dobry

- ✓ przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- ✓ charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków
- ✓ omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski
- ✓ podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski
- ✓ wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach

- ✓ wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych
- ✓ przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce
- ✓ charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO
- ✓ charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski
- ✓ wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski

bardzo dobry

- ✓ wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce
- ✓ określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski
- ✓ prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego
- ✓ określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski
- ✓ omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki
- ✓ ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki
- ✓ analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy
- ✓ ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski
- ✓ analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie
- ✓ określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach

celujący

- ✓ identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju
- ✓ identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta
- ✓ podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej
- ✓ ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy
- ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski

5. Mój region i moja mała ojczyzna

dopuszczający

- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu region
- ✓ wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski
- ✓ wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony
- ✓ wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu
- ✓ wyjaśnia znaczenie terminu mała ojczyzna
- ✓ wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny
- ✓ przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie
- ✓ wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny

dostateczny

- ✓ charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych
- ✓ rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania
- ✓ wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych
- ✓ określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym
- ✓ rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności

dobry

- ✓ wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie
- ✓ analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu
- ✓ prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu
- ✓ prezentuje główne cechy gospodarki regionu
- ✓ opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny
- ✓ omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł

bardzo dobry

- ✓ przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu
- ✓ prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej

celujący

- ✓ projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie
- ✓ wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego
- ✓ planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie
- ✓ projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności
- ✓ podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej